
Charakteristické znaky triedy Vysoko efektívneho učenia

Vysoko efektívne učenie/ITV prináša do tried zmeny v troch oblastiach:

- rozvíjanie učebných osnov,
- vytváranie pozitívnej sociálnej klímy,
- používanie efektívnych vyučovacích stratégií založených na spolupráci.

Učenie

- o V procese učenia sú zvýraznené sociálne, demokratické, všeludské hodnoty.
- o Učenie je zmysluplné, prepojené so skutočným životom.
- o Výchovo-vzdelávací proces poskytuje príležitosti pre možnosť výberu úloh, činností, aktivít vzhľadom na modalitu učenia.
- o V triede je vytvorená pokojná a priateľská atmosféra.
- o Zámerne sa rozvíja tvorivosť detí a ich sebaúcta.
- o Cielene sú rozvíjané sociálne a osobné kompetencie.
- o Dodržiavajú sa triedne pravidlá a dohody.
- o Uplatňuje sa spolupráca a kooperatívne učenie.
- o Poskytuje sa osobná a vyvážená spätná väzba. Pri hodnotení sa zdôrazňuje dosahovanie osobného pokroku.
- o Organizácia vyučovania prebieha v rôznych formách (učebné bloky, hodiny, tematické dni, týždne a pod.).

Deti

- o Sú tvorivé, otvorene, kultivovane komunikujú, prejavujú kritické myslenie aj v kontakte s dospelými, vedia zaujať stanovisko.
- o Dokážu spolupracovať pre spoločný cieľ.
- o Sú motivované k celoživotnému učeniu.
- o Strach z neúspechu a zlyhania je výrazne nižší ako v tradičných triedach.

Prostredie

- o Pôsobí útulne, esteticky.
- o V triede je poriadok, veci a vybavenie triedy sú dobre zorganizované.
- o Obsahuje predmety z reálneho sveta, makety a ďalšie podnety k učeniu, téme, ktorá sa práve v triede vyučuje.

Spolupráca s rodičmi

- o Neobmedzuje sa na informovanie o prospechu a správaní sa detí.
- o Pravidelne sa uskutočňujú oslavy učenia s rodičmi.
- o Existujú možnosti konzultácií s učiteľmi.
- o Uskutočňujú sa spoločné aktivity pre deti, rodičov a učiteľov.

Učiteľ

- o Správa sa k deťom s rešpektom.
- o Modeluje svojím správaním životné zručnosti, ktoré u detí rozvíja.
- o Uplatňuje individuálny prístup k dieťaťu a.
- o Absolvoval aspoň 40 hodín vzdelávania v metódach Vysoko efektívneho učenia.
- o Neustále sa vzdeláva, vymieňa si skúsenosti s kolegami.

Vysoko efektívne učenie/ITV

Vysoko efektívne učenie/Integrované tematické vyučovanie (ďalej ITV), inovačný program, ktorý bol na Slovensku experimentálne overovaný podľa metodiky S. Kovalikovej deväť rokov (od 1992 do 2001)). Inovačný edukačný program ITV zohľadňuje aktuálne otázky občianskeho a etického rozmeru súčasnej spoločnosti, ktorá samu seba charakterizuje ako informačnú, učiacu sa a humanistickú. Predstavuje komplexný program, ktorý v sebe integruje všetky princípy efektívneho učenia. Model vychádza z biológie učenia posledných desaťročí. Dôraz kladie nielen na vedomosti, ale v rovnakej miere aj na rozvoj osobnosti dieťaťa. V našich podmienkach je pre svoju otvorenosť tvorivo rozvíjaný a modifikovaný. Základnými prvkami modelu ITV sú mozgovokompatibilné zložky učebného prostredia. Patria sem: neprítomnosť ohrozenia a podporujúce prostredie, zmysluplný obsah, možnosť výberu, obohatené prostredie, spolupráca, adekvátny čas, okamžitá spätná väzba, dokonalosť, cieleň pohyb. (Kovaliková, S., Olsenová, K., 1996).

ITV poskytuje možnosť výberu spôsobu osvojenia učiva, vzhľadom na individuálne danosti dieťaťa. Prostredníctvom aplikačných úloh, z ktorých niektoré sú povinné a niektoré výberové, si učiteľ môže overiť, či žiaci učebnú látku pochopili a do akej miery si ju znútorňovali. **Aplikačné úlohy** vnášajú do vyučovania praktický život. Ich obsah aj formulácia je veľmi dôležitá. Učiteľ ich vymýšľa sám. Pri písaní aplikačných úloh musí byť zohľadnená **Gardnerova teória viacnásobných inteligencií** (jazyková, matematicko-logická, akustická, priestorová, telesne – pohybová, interpersonálna, intrapersonálna, prírodná). Dobrou pomôckou je **Bloomova taxonómia vzdelávacích cieľov** v kombinácii s typmi inteligencie. Obsahovo vychádzajú aplikačné úlohy z **klúčového učiva**. Klúčové učivo je to najdôležitejšie, čo by sa mali žiaci naučiť. Sú to podstatné pojmy a významné fakty z obsahu učiva. Môže byť: **pojmové, vedomostné, zručnostné**.

Pojmové klúčové učivo vyjadruje dôležité myšlienky a pojmy, ktoré sa dajú aplikovať vo viacerých situáciách. Vedomostné klúčové učivo poskytuje špecifické zmysluplné detaily – je jadrom priameho výkladu. Zručnostné klúčové učivo precvičuje určitú zručnosť.

Výchova je organickou súčasťou edukačného programu ITV. Sociálny a personálny rozvoj žiakov sa uskutočňuje hlavne prostredníctvom metodiky rozvoja životných zručností. Na rozdiel od tradičného vyučovania, kde hodina trvá 45 minút, pre ITV je charakteristická výučba v blokoch. Každý blok trvá 90 minút a obsahuje: **vtiahnutie, výklad učiva, individuálnu prácu na zadanej aplikačnej úlohe, prezentáciu individuálnej práce, skupinovú prácu na výberovej aplikačnej úlohe, prezentáciu skupinovej práce, hodnotenie či spätnú väzbu.**

Počas blokovej výučby sa integrujú predmety, striedajú sa činnosti, keď je to potrebné, učiteľ zaradí energizér – aktivitu na doplnenie energie. Pri ITV sa dôsledne dodržiava myšlienka, že skutočný život je najlepším kurikulumom, rovnako ako priama skúsenosť (Kovaliková, S., Olsenová, K., 1996). Základom učenia je vytvorenie príležitosti pre získanie vlastnej skúsenosti, zážitku s témou učenia, najčastejšie formou učebných exkurzií, „byť tam“, simulácií, hrania rolí a pod.

Spracovali: Tatiana Piovarčiová, Ľubica Bagalová, Darina Gogolová